

*Настоящото приложение е част от подготвяната за публикуване
книга с работно заглавие*

ПОЛИТИЧЕСКИЯТ ЕЛИТ НА БЪЛГАРИЯ (1990-2010)

д-р Георги Проданов

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Правительства на Р България след 1989 г.¹

Седемдесет и девето правителство на Р България /08.02.1990 – 21.12.1990/

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател	Андрей Луканов	БСП
Заместник министър-председател	Чудомир Александров	БСП
Заместник министър-председател и Финанси	Белчо Белчев	БСП
Заместник министър-председател и Просвета	Константин Косев	БСП
Заместник министър-председател	Нора Ананиева	БСП
Външноикономически връзки	Петър Башикаров	БСП
Търговия и услуги	Екатерина Маринова	БСП
Вътрешни работи	Атанас Семерджиев	БСП
Народно здраве и социални грижи	Иван Черноземски	БСП
Отбрана	Добри Джуров	БСП
Външни работи	Бойко Димитров	БСП
Икономика и планиране	Иван Тенев	БСП
Околна среда	Александър Александров	БСП
Правосъдие	Пенчо Пенев	БСП
Индустрия и технологии	Кръстьо Станилов	БСП

¹ Таблици мои, по данни от: Цураков, А., Енциклопедия “Правителствата на България 1879-2005”.
София, 2006 /Б.А./

Земеделие и хранителна промишленост	Тодор Пандов	БСП
Транспорт	Веселин Павлов	БСП
Министър без портфейл	Стефан Стоилов	БСП
Наука и висше образование	Асен Хаджийолов	БСП
Култура	Кръстьо Горанов	БСП
Строителство, архитектура и благоустройство	Иван Кръстев	БСП
Председател на комитета за държавен и народен контрол	Георги Георгиев	БСП
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА		
Вътрешни работи /И.Д./*	Стоян Стоянов	БСП
Вътрешни работи**	Пенчо Пенев	БСП
Правосъдие /И.Д./**	Ангел Джамбазов	БСП

* Промени от 2 август 1990

** Промени от 5 септември 1990

Осемдесето правителство на Р България

/22.09.1990 – 20.12.1990/

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател	Андрей Луканов	БСП
Заместник министър-председател	Георги Пирински	БСП
Заместник министър-председател и Финанси	Белчо Белчев	БСП
Заместник министър-председател	Нора Ананиева	БСП
Външноикономически връзки	Атанас Папаризов	БСП
Търговия и услуги	Валери Цеков	Н*
Вътрешни работи	Пенчо Пенев	БСП
Здравеопазване	Иван Черноземски	БСП
Отбрана	Йордан Мутафчиев	БСП
Външни работи	Любен Гоцев	БСП
Заетост и социални грижи	Емилия Масларова	Н
Околна среда	Александър Александров	БСП
Правосъдие	Ангел Джамбазов /И.Д./	БСП
Земеделие и хранителна промишленост	Тодор Пандов	БСП
Транспорт и съобщения	Атанас Попов	БСП
Просвета	Матей Матеев	БСП
Наука и висше образование	Илия Конев	Н
Култура	Димо Димов	Н
Строителство, архитектура и благоустройство	Иван Кръстев	БСП

* **Заб.:** по-нататък с “Н” са отбелязани независимите министри

Осемдесет и първо правителство на Р България
/20.12.1990 – 8.11.1991/

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател	Димитър Попов	Н
Заместник министър-председател	Димитър Луджев	СДС
Заместник министър-председател	Александър Томов	БСП
Заместник министър-председател и Външни работи	Виктор Вълков	БЗНС
Земеделие и хранителна промишленост	Борис Спиров	БЗНС
Околна среда	Димитър Воденичаров	СДС
Финанси	Иван Костов	СДС
Здравеопазване	Иван Черноземски	БСП
Отбрана	Йордан Мутафчиев	БСП
Вътрешни работи	Христо Данов	Н
Труда и социалните грижи	Емилия Масларова	Н
Просвета	Матей Матеев	БСП
Индустрия, търговия, услуги	Иван Пушкарров	СДС
Външноикономически връзки	Атанас Папаризов	БСП
Транспорт	Веселин Павлов	БСП
Правосъдие	Пенчо Пенев	БСП
Наука и висше образование	Георги Фотев	Н
Култура	Димо Димов	Н
Строителство, архитектура и благоустройство*	Любомир Пеловски	БСП

* от 23.03.1991

Осемдесет и второ правителство на Р България
/08.11.1991-30.12.1992/

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател	Филип Димитров	СДС
Зам. мин.председател и Образование и науката	Николай Василев	Н /АСП/
Заместник министър-председател и Външни работи	Стоян Ганев	СДС /ОДЦ/
Отбрана	Димитър Луджев	СДС
Земеделие	Станислав Димитров	ДП
Околна среда	Валентин Василев	СДС
Финанси	Иван Костов	СДС
Здравеопазване	Никола Василев	Н
Вътрешни работи	Йордан Соколов	СДС
Труда и социалните грижи	Векил Ванов	СДС
Индустрия и технологии	Иван Пушкарров	СДС
Транспорт	Ал.Александров	СДП
Правосъдие	Светослав Лучников	РДП
Култура	Елка Константинова	РДП
Териториално развитие, жилищна политика, строителство	Никола Карадимов	Н
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА*		
Зам. Министър-председател	Светослав Лучников	РДП
Зам. Министър-председател	Илко Ескеснази	СДС
Зам. Министър-председател	Никола Василев	Н
Отбрана	Александър Сталийски	ДП
Търговия	Ал.Праатарски	ДП
Селскост. развитие, земеползване и възст. на поземл. собственост	Георги Стоянов	Н
Промишленост	Румен Биков	Н /АСП/

* Промени от 20 май 1992 г.

Осемдесет и трето правителство на България

/30.12.1992 - 17.10.1994/

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател и Външни работи	Любен Беров	Н
Заместник министър-председател и Търговия	Валентин Карабашев	Н
Заместник министър-председател и Транспорт	Нейчо Неев	СДС
Заместник министър-председател и Труд и социални грижи	Евгени Матинчев	ДПС
Земеделие	Георги Танев	Н
Околна среда	Валентин Босевски	Н
Финанси	Стоян Александров	Н
Здравеопазване	Танчо Гугалов	Н
Отбрана	Валентин Александров	Н
Вътрешни работи	Виктор Михайлов	Н
Правосъдие	Мишо Вълчев	Н
Промишленост	Румен Биков	Н
Териториално развитие и строителство	Христо Тотев	Н
Образование, наука и култура	Марин Тодоров	Н
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА		
Външни работи*	Станислав Даскалов	Н
Транспорт*	Кирил Ерменков	Н
Правосъдие*	Петър Корнажев	БСП
Наука и образование*	Марко Тодоров	Н
Култура*	Ивайло Знеполски	Н
Заместник министър-председател, търговия**	Кирил Цочев	Н

* **Промени от 23 юни 1993:** Министерството на образованието, науката и културата се преобразува в Министерство на науката и образованието и Министерство на културата с Решение на 36 Обикновено народно събрание

** **Промени от 15 юли 1994**

**Осемдесет и четвърто правителство на Р България /служебно/
/17.10.1994 – 26.01.1995/**

Министерство	Министър	Партия
Министър-председател	Ренета Инджова	Н
Заместник министър-председател	Ивайло Трифонов	СДС
Заместник министър-председател и Финанси	Христина Вучева	Н
Заместник министър-председател и Здравеопазване	Никола Василев	Н
Вътрешни работи	Чавдар Червенков	Н
Външни работи	Иван Станчов	Н
Правосъдие	Теодор Чипев	Н
Отбрана	Бойко Ноев	Н
Промишленост	Витко Еленков	Н
Труд и социални грижи	Йордан Христосков	Н
Земеделие	Румен Христов	Н
Териториално развитие и строителство	Даниел Левиев	Н
Транспорт	Милчо Ковачев	Н
Околна среда	Валентин Босевски	Н
Наука и образование	Марко Тодоров	Н
Култура	Ивайло Знеполски	Н
Търговия	Кирил Велев	СДС

Осемдесет и пето правителство на Р България

/25.01.1995 - 12.02.1997/

Министерство	Име	Партия
Министър-председател	Жан Виденов	БСП
Заместник министър-председател	Светослав Шиваров	БЗНС Ал.Стамболийски
Зам.министър-председател и Терит.развитие и стр-во.	Дончо Конакчиев	БСП
Зам.министър-председател и Икономическо развитие	Румен Гечев	БСП
Вътрешни работи	Любомир Начев	БСП
Образование, наука и технологии	Илчо Димитров	БСП
Външни работи	Георги Пирински	БСП
Финанси	Димитър Костов	БСП
Правосъдие	Младен Червеняков	БСП
Отбрана	Димитър Павлов	Н
Промисленост	Климент Вучев	Н
Труд и социални грижи	Минчо Коралски	Н
Земеделие и хранителна промишленост	Васил Чичибаба	БЗНС Ал.Стамболийски
Транспорт	Стамен Стаменов	Н
Околна среда	Георги Д. Георгиев	ПК Екогласност
Здравеопазване	Мими Виткова	БСП
Култура	Георги К. Георгиев	БСП
Търговия и вън.ик. сътрудничество	Кирил Цочев	Н
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА		
Земеделие и хранителна промишленост*	Светослав Шиваров	БЗНС Ал.Стамболийски
Търговия и вън.икономическо сътрудничество*	Атанас Папаризов	БСП
Земеделие и хранителна промишленост***	Кръстьо Трендафилов	БСП
Вътрешни работи**	Николай Добрев	БСП

Култура***	Иван Маразов	БСП
Промисленост***	Любомир Дачев	БСП
Енергетика и енергийни ресурси***	Румен Овчаров	БСП
Външни работи****	Ирина Бокова	БСП

* Промени от 23 януари 1996

** Промени от 10 май 1996

*** Промени от 10 юни 1996; Създадено Министерство на енергетиката и енергийните ресурси с Решение на 37 Обикновено народно събрание.

**** Промени от 14 ноември 1996

**Осемдесет и шесто правителство на Р България /служебно/
/12.02.1997 – 21.05.1997/**

Министерство	Име	Партия
Министър-председател	Стефан Софийански	СДС
Зам.Министър-председател и Промисленост	Александър Божков	СДС
Зам.Министър-председател и Правосъдие	Хараламби Анчев	Н
Вътрешни работи	Богомил Бонев	СДС
Финанси	Светослав Гаврийски	Н
Образование, наука и технологии	Иван Лалов	Н
Отбрана	Георги Ананиев	СДС
Външни работи	Стоян Сталев	Н
Труд и социални грижи	Иван Нейков	Н
Земеделие и хранителна промишленост	Румен Христов	Н
Териториално развитие и строителство	Никола Карадимов	Н
Транспорт	Вилхелм Краус	Н
Околна среда	Иван Филипов	Н
Здравеопазване	Емил Таков	Н
Култура	Емил Табаков	Н
Търговия и външноикономическо сътрудничество	Даниела Бобева	Н
Енергетика	Георги Стоилов	Н
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА		
Икономическата политика*	Красимир Ангарски	Н

* от 24.03.1997г.

Осемдесет и седмо правителство на Р България
/21.05.1997 – 24.07.2001/

Министерство	Име	Партия
Министър-председател	Иван Костов	СДС
Зам. министър-председател и Образование и наука	Веселин Методиев	ДП
Заместник министър- председател и Промисленост	Александър Божков	СДС
Зам. министър-председател и Рег. развитие и благоустройство	Евгений Бакърджиев	СДС
Външни работи	Надежда Михайлова	СДС
Вътрешни работи	Богомил Бонев	СДС
Финанси	Муравей Радев	СДС
Правосъдие и правна евроинтеграция	Васил Гоцев	ДП
Отбрана	Георги Ананиев	Н
Труд и социална политика	Иван Нейков	Н
Земеделие, гори и аграрна реформа	Венцислав Върбанов	БЗНС
Транспорт	Вилхелм Краус	Н
Държавна администрация	Марио Тагарински	СДС
Околна среда	Евдокия Манева	Н
Здравеопазване	Петър Бояджиев	Н
Култура	Емма Москова	Н
Търговия и туризъм	Валентин Василев	СДС
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА*		
Държавна администрация	Иван Костов	СДС
Заместник министър- председател и Икономика	Петър Жотев	Н
Регионално развитие и благоустройство	Евгени Чачев	Н

Образование и наука	Димитър Димитров	Н
Отбрана	Бойко Ноев	Н
Вътрешни работи	Емануил Йорданов	Н
Правосъдие	Теодосий Симеонов	Н
Транспорт и съобщения	Антони Славински	Н
Здравеопазване	Илко Семерджиев	Н
Земеделие и гори	Венцислав Върбанов	БЗНС
Министър без портфейл	Александър Праматарски	ДП

* Промени от 21 декември 1999:

Министерството на транспорта се преобразува в Министерство на транспорта и съобщенията.

Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа се преобразува в Министерство на земеделието и горите.

Министерството на правосъдието и евроинтеграцията се преобразува в Министерство на правосъдието.

Министерството на промишлеността и Министерството на търговията и туризма се преобразуват в Министерство на икономиката.

Остава само 1 заместник министър-председател.

Осемдесет и осмо правителство на Р България
/24.07.2001 – 17.08.2005/

Министерство	Име	Партия
Министър-председател	Симеон Сакскобургготски	НДСВ
Заместник министър-председател и Икономика	Николай Василев	НДСВ
Заместник министър-председател и Труд и социална политика	Лидия Шулева	НДСВ
Заместник министър-председател и Рег. развитие и благоустройство	Костадин Паскалев	Н*
Външни работи	Соломон Паси	НДСВ
Вътрешни работи	Георги Петканов	НДСВ
Образование и наука	Владимир Атанасов	НДСВ
Финанси	Милен Велчев	НДСВ
Правосъдие	Антон Станков	НДСВ
Отбрана	Николай Свинаров	НДСВ
Земеделие и гори	Мехмед Дикме	ДПС
Транспорт и съобщения	Пламен Петров	НДСВ
Държавна администрация	Димитър Калчев	Н*
Околна среда и води	Долорес Арсенова	НДСВ
Министър без портфейл	Неждет Моллов	ДПС
Здравеопазване	Божидар Финков	НДСВ
Култура	Божидар Абрашев	НДСВ
ПРОМЕНИ В КАБИНЕТА		
Енергетика и енергийни ресурси**	Милко Ковачев	НДСВ
Европейски въпроси***	Меглена Кунева	НДСВ
Младеж и спорт****	Васил Иванов-Лучано	НДСВ
Регионално развитие и благоустройство *****	Валентин Церовски	НДСВ

Заместник министър-председател*****	Пламен Панайотов	НДСВ
Заместник министър-председател и Икономика*****	Лидия Шулева	НДСВ
Зам. министър-председател и Транспорт и съобщения*****	Николай Василев	НДСВ
Образование и наука*****	Игор Дамянов	НДСВ
Здравеопазване*****	Славчо Богоев	НДСВ
Труд и социална политика*****	Христина Христова	НДСВ
Министър без портфейл*****	Филиз Хюсменова	ДПС
Икономика*****	Милко Ковачев	НДСВ
Култура и туризъм*****	Нина Чилова	НДСВ
Земеделие и гори*****	Нихат Кабил	ДПС
Енергетика и енергийни ресурси*****	Мирослав Севлиевски	Новото време

* Костадин Паскалев и Димитър Калчев са членове на БСП, но в правителството участват като независими.

**Промени от 22 декември 2001: Държавната агенция за енергетика и енергийни ресурси е преобразувана в министерство

*** Промени от 29 май 2002; Главният преговарящ на България с Европейския съюз Меглена Кунева получава ранг на министър без портфейл.

**** Промени от 11 октомври 2002: Държавната агенция за младежта и спорта е преобразувана в министерство.

***** Промени от 18 декември 2002: Остава незает освободеният от К. Паскалев пост на заместник министър-председател / зает по-късно от Пламен Панайотов/.

***** Промени от 17 юли 2003

***** Промени от 23 февруари 2005: Министерството на културата поема ресора на туризма от Министерството на икономиката и се преобразува в Министерство на културата и туризма. Остава незает освободеният от Л. Шулева пост на заместник министър-председател.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Статистически данни за правителствата на Р България след 1989 г.

1. Политически опит на министрите на същата позиция:

Министри	Правителство										общо
	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	
Общо министри*	24	19	19	20	20	17	25	18	26	29	217
с опит на същия ранг	9	11	8	3	1	4	4	2	8	0	50
Като %	38%	58%	42%	15%	5%	24%	16%	11%	31%	0%	23 %

* в това число и с промените в правителствата

2. Партийни и независими членове на правителствата

Министри	Правителство										общо
	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	
общо министри*	24	19	19	20	20	17	25	18	26	29	217
- от тях партийни	24	15	14	14	3	2	20	4	12	27	139
- от тях независими	0	4	5	6	17	15	5	14	14	2	78
независими като %	0%	21%	26%	30%	85%	88%	20%	78%	53%	7%	36%

* в това число и с промените в правителствата

3. Възраст на членовете на правителствата в момента на тяхното встъпване в длъжност

Възраст на членовете	Правителство										общо	в %
	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88		
до 35 г.	-	-	-	2	2	-	-	-	2	6	12	6%
36-40 г.	-	2	3	4	3	2	5	2	6	6	33	15%
41-45 г.	3	3	5	5	3	5	5	6	7	7	49	23%
46-50 г.	2	2	4	1	4	1	5	7	5	4	35	16%
51-55 г.	9	5	3	3	3	7	3	2	2	3	40	18%
56-60 г.	6	6	1	2	1	1	6	1	1	1	26	12%
над 61 г.	4	1	3	3	4	1	1	-	3	2	22	10%
Всичко	24	19	19	20	20	17	25	18	26	29	217	100%

4. Продължителност на мандата на правителствата /в месеци/

правителство	79	80	81	82	83	84	85	86
Продължителност на мандата /мес./	7	3	11	13	22	25	48	48

5. Брой мандати на членовете на правителства като министри

Членове на кабинета с брой мандати	Правителство									
	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
1 мандат	15	8	11	17	19	13	21	16	18	29
2 мандата	5	9	6	3	1	4	1	2	7	-
3 мандата	-	-	2	-	-	-	3	-	1	-
4 мандата	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 мандата	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. Общо заемали министерска длъжност /от 79 до 88 правителство/: **179**

ПРИЛОЖЕНИЕ 3: Статистически данни за народните представители след 1989 г.

1. Разпределение по образователен статус

Народно събрание	Образование			
	Основно	Средно	Висше	Общо
VII ВНС	3	22	375	400
XXXVI	0	11	229	240
XXXVII	0	13	227	240
XXXVIII	0	16	224	240
XXXIX	0	3	237	240
Общо	3	66	1291	1360

2. Разпределение по политически опит

Народно събрание	Политически опит			Общо
	На партийно ниво	В местната власт	В правителство	
VII ВНС	46	7	9	62
XXXVI	48	11	5	54
XXXVII	103	46	16	165
XXXVIII	60	13	6	79
XXXIX	92	21	21	134
Общо	349	98	57	494

3. Разпределение по избиране в парламента

Народно събрание	Преизбиране в НС			Общо
	Преизбрани	Новоизбрани		
VII ВНС	0	-	400	400
XXXVI	76	32 %	164	240
XXXVII	100	42 %	140	240
XXXVIII	84	35 %	156	240
XXXIX	74	31 %	166	240
Общо	334	24 %	1026	1360

4. Брой народни представители с мандати в предишни парламенти

Народно събрание	Мандати						Общо депутати
	С един	С два	С три	С четири	Общо депутати с повече от един мандат		
VII ВНС	-	-	-	-	-	-	400
XXXVI	76	-	-	-	76	32 %	240
XXXVII	59	41	-	-	100	42 %	240
XXXVIII	43	28	13	-	84	35 %	240
XXXIX	37	18	13	6	74	31%	240
Общо	215	87	26	6	334	25 %	1360

5. Възраст на народните представители в момента на тяхното избиране

Възраст	18 - 29		30 - 39		40 - 49		50 - 59		над 60 г.		общо	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
VII ВНС	8	2%	73	18%	113	28%	127	32%	79	20%	400	100%
XXXVI	9	4%	72	30%	88	36%	38	16%	33	14%	240	100%
XXXVII	3	1%	69	29%	86	36%	49	20%	33	14%	240	100%
XXXVIII	6	2%	62	26%	96	40%	52	22%	24	10%	240	100%
XXXIX	9	3%	45	19%	95	40%	67	28%	24	10%	240	100%
общо	35	2%	321	24%	478	36%	333	24%	193	14%	1360	100%

6. Разпределение на народните представители по пол

Пол	жени		мъже		общо	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%
VII ВНС	32	8%	368	92%	400	100%
XXXVI	24	10%	216	90%	240	100%
XXXVII	25	11%	215	89%	240	100%
XXXVIII	24	10%	216	90%	240	100%
XXXIX	62	26%	178	74%	240	100%
общо	167	13%	1193	87%	1360	100%